

FÓKUSZBAN A HAZAI MŰVÉSZEK

2. RÉSZ

Az előző számban elindított, művészeket bemutató sorozatunk folytatásában megismerhetik a hazai pirográfiát nem mindennapi szintre emelő alkotók közösségének további tagjait. Egy olyan alkotóközösség, melyet az egymással és a művészettel szembeni alázat és egy olyan szintű összetartozás, összetartás jellemez, amely példamutató a mai, önös érdekeket előtérbe helyező, énközpontú világban.

SZABADON SZÁRNYAL

A CSODÁBAN

Čisár-Wranek Ilona kisgyermekkorától a rajzolásnak hódol. Tizenhat évig szabadúszó tetoválóművészként kamatoztatta tehetségét, majd egy asztalos barátjától ajándékba kapott pirográf kép hatására fordult érdeklődése a faégetés művészeté felé. A pirográfia nem csak szenvedélyvé vált, egyfajta gyógyító hatást is gyakorolt a tiszafüredi művésznőre.

– *Sajátos stílusú képi világ jellemző a műveire. Milyen típusú képek jelennek meg az ön által készített pirográfiákon? Személy szerint a Trash Polka stílust vélem felfedezni, de kérem, javítson ki, ha tévedek.*

– A Trash Polka stílust Németországban a Buena Vista két tetoválóművész hozta létre. Egyikük így jellemezte ezt az ábrázolást: „a realizmust és a szemetet kombinálja, ami kifejezi a természetet és az absztrakciót, a jelent és a jövőt.” Ezt a meglátást nagyon magaménak érzem. Nincs meghatározott, vagy egyedi stílusom, de nagyon szeretek sötétebb

árnyalatokban és nagyobb méretben égetni. Emellett a már említett sötét, vagy egészen fekete tónusú képek, az anime, a manga, a fantasy világa is vonz. Nem kötöm magam feltétlenül egy bizonyos ábrázolásmóddhoz, hagyom magam szabadon szárnyalni a pirográfia csodálatos világában. Szeretem a misztikus képeket, de minden darabon örömmel dolgozom, ha időm engedi. Mindig keresem a „kihívást”. A legszívesebben azokon a képeken dolgozom, melyek valamilyen üzenetet, érzést közvetítenek, vagy örömet okoznak leendő gazdájuknak.

– *Legtöbbünk nyírfára vagy hársfára alkot, azonban ön a nyárfával kötött*

tartós barátságot. Miben más a nyárfára az előbb említett fafajtákhoz képest?

– Nekem a nyárfalemez vált be a legjobban. Sima, egységes, kissé puha, a szinte fehér felülete pedig mind a világosabb árnyalatú, mind a sötétebb alkotások készítésére egyaránt alkalmas. Rendkívül látványos kontrasztokat érhetünk el nyárfára égetve. Bár a magas hőre kissé érzékeny, könnyen megég, ezért a finomabb tónusok kidolgozásánál inkább az alacsonyabb hőmérséklet ajánlott, de a végeredmény magáért beszél.

www.facebook.com/
firestarterpyromancer

SZERELEM A FA IRÁNT

A történelmi múltú „kálvinista Rómába” látogatva találkozhatunk Lente Attilával, akinek különleges pirográfiait több önálló kiállítása mellett legutóbb Debrecen városának képzőművészeivel közös kiállításon is megcsodálhatták az érdeklődők. Kiemelkedő rajztehetsége mellett, Attila igyekszik a pirográfia határait a végtelenségig feszegetni. Fába égetett képei mellett szívesen éget grafikákat csontra, papírra és bőrre is.

– Az ön számára is meghatározó élmény volt a faégetéssel való első találkozás. Hogyan jutott az építésztechnikus iskolapadtól a pirográfiáig?

– 2013 decemberében történt. Abban az évben kézzel készített ajándékot terveztem adni a szeretteimnek. Csak épp azt nem tudtam, hogy mi legyen az. Biztos voltam benne, hogy fából fogom elkészíteni, viszont a technikát illetően nem jutottam döntésre. Ekkor találkoztam a pirográfiával, a tűzírással. Megfelelő eszköz híján, tűzben hevített csavarhúzóval rajzoltam meg a fába életem első égetett mintáját. Innentől kezdve igazából nem volt megállás. Megvettem az első pirográf gépemet – és ez a fához kapcsolódó szerelem azóta is tart,

Juharfára készült egyedi tervezésű pirográfia

Pirográfia juharfán

mert a fában egyszerre van jelen a múlt és a jövő, a tűzzel pedig olyan alkotásokat lehet készíteni, amelyek egyediek és megismételhetetlenek.

– Sokféle alapanyagra készíthet pirográfiait, mégis a munkái láttán biztosra veszem, hogy a fa a kedvenc közülük. Mi alapján választja ki az adott képhez a fafajtát? Milyen tanáccsal látná el azokat, akik még csak most ismerkednek ezzel a művészeti formával?

– Legtöbb esetben adott méretre készítem a képeimet, de van olyan alkalom, amikor a képhez választom ki a fát. Egy rusztikusabb – kéreg nélküli, esetleg a szélein nem

szabályos – megjelenésű tömör fa bizonyos témájú grafikákhoz még jobban is illik, mint egy szép, egyenesen lefűrészelt darab. Nagyon sokféle fafajtára égettem már: juhar, tölgy, bükk, kőris, hárs stb. Portréhoz azonban, ha mód van rá, inkább juhart használok, hiszen színe és szerkezete miatt ez a fafajta számomra a legtökéletesebb választás. Mivel ezt egy művészeti ágnak tekintem, ezért véleményem szerint szükséges a rajztudás, amit alázattal kell alkalmazni ezen a nem szokványos felületen. Indulásnak teljesen megfelelőek a bevásárlóközpontokban és kreatív boltokban is kapható pár ezer forint értékű pirográfok. Ha a kezdeti lelkesedés nem hagy alább, akkor érdemes komolyabb eszközre váltani. Az egyik legfontosabb mindezek mellett az egészségünk védelme is a faégetés során, ugyanis a munkafelületünkön keletkező gázok és füst elvezetéséről gondoskodni kell. Ezen felül pedig javaslom a munkavédelmi boltokban is kapható, autóiparban használatos szűrőbetétes védőmaszk használatát.

Pirográfia juharfán

Pirográfia juharfán

www.facebook.com/
tuzelrajzoltcsodak

**MÉRFOLDKŐ
A VONYÍTÓ FARKAS**

Illés Gabi több évig Németországban élt, de 2019 óta újra itthon, Bács-Kiskun megye északi részén, Fülöpházán alkot Gabi Pyrography név alatt, a pirográfia hazai kedvelőinek legnagyobb örömére. Autodidakta módon sajátította el a faégetés csínját-bínját. Egészen elképesztő, de fotórealisztikus tűzgrafikáit hagyományos – nem szabályozható hőfokú – hobbi pirográffal készíti mind a mai napig.

– *Hogyan talált erre az ősi művészeti ágra, miként került a pirográfia bővületébe?*

– Kisgyermekkoromban ragadtam először pákát a kezembe. Névtáblát égettem forrasztóval a szobaajtónkra. Már ekkor tetszett az alkotásnak ezen formája. Igazán azonban 2011 telén kerültem az akkor még nem ismert pirográfia bővkörébe. Mivel mindig sokat rajzoltam, a párom egy CFH pirográffal lepett meg karácsonyra. Kipróbáltam. Nehéznek tűnt, de megláttam a szépségét a benne rejlő kihívásnak, és azóta is a faégetés a legkedveltebb szabadidős elfoglaltságom.

– *Melyik az az alkotása, amelyik leginkább a szívéhez nőtt? Megtisztelő, ha megosztja velünk a történetét.*

– A vonyító farkast ábrázoló kép áll a legközelebb hozzám. Egy kedves ismerősöm születésnapjára készült. Szőrös állatok bundáját szeretem a legjobban fára égetni. Ez az első olyan műveim között volt, melyet az akkori legnagyobb Facebook-csoportban, a Pyrographyban osztottam meg, és amit példaképem, Clive Smith dicsérő és biztató szavakkal jellemezett. Sajnos, ő már nincs köztünk, ezért ezt a munkámat különösen nagy becsben tartom. Mérföldkő a munkásságomban.

www.facebook.com/
gabipyrography

Max – pirográfia rétegelt nyírfán

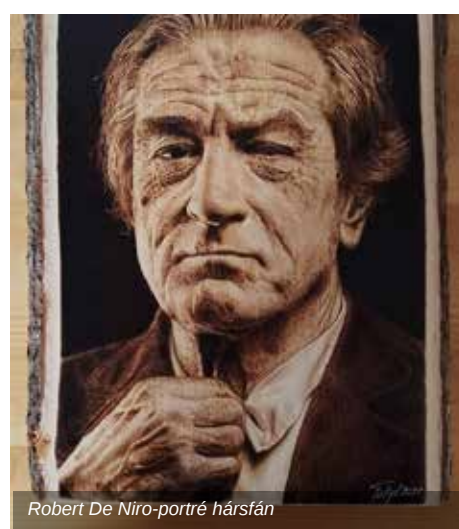
Farkas – pirográfia rétegelt nyírfán

Elefántok – pirográfia rétegelt nyírfán

Angyalok éneke – pirográfia A3 méretű nyírfalemezen

Robert De Niro-portré hársfán

**REALISZTIKUS ALKOTÁSOK
BŐRRE ÉS FÁRA**

Tóth Tamás is azon pirográfus művészek sorát gazdagítja, akiket világszínvonalú tűzgrafikáikkal a nemzetközileg is ismert és elismert művészek közé sorolhatunk. Budapest egyik legszínvonalasabb tetoválósalonjának aktív tagja, aki, ha nem bőrbe tetoválja realiztikus alkotásait, akkor fába égeti azokat.

– *Metál- és rockzenerajongó. Ha ezt valaki nem tudja önről, a fába égetett képeit nézve azonnal rájöhetne. Emellett a történelem és a történelmi témák is foglalkoztatják, a Honfoglalás című képe legalábbis erről árulkodik. Miért pont Munkácsy Mihály egyik híres festményére esett a választása, s mennyi időt vett igénybe az elkészítése?*

– A keményebb zenei stílus és a képzőművészet iránti szeretet nálam kéz a kézben járnak. Ebből adódóan, sze-

retem megörökíteni az általam nagyra becsült zenészek arcképeit fába égetve, szintúgy, mint a kedvenc festőim ismert alkotásainak pirográf replikáit elkészíteni. Munkácsy Mihály Honfoglalás című festményét gyerekkoromban láttam először. Teljesen lenyűgözött, hogy ekkora méretben, tökéletesen méretarányosan tudta megalkotni a rajta lévő emberek és állatok sokaságát. Majd mintegy 30 év elteltével jött az ötlet, hogy elkészítsem ennek a remekműnek a kicsinyített változatát pirográf technikával 40x120 cm-es méretben, melynek az elkészítése megközelítőleg 250 órát vett igénybe.

– *A hiperrealista művek láttán mindig elakad a szavam. Hogyan lehet emberi kéz képes ilyen szintű tökéletességre? Mikor fedezte fel kivételes tehetségét, s volt-e olyan példaképe, akinek munkássága elindította önt a pirográfia útján?*

– A rajztehetség már néhány éves koromban megmutatkozott, de magával a pirográfiával csak körülbelül 11 évvel ezelőtt egy véletlen folytán találkoztam. Elkezdtem magam egyre jobban beleásni a témába, s az akkor már nemzetközileg is ismert pirográf művész, Dino Muradian realiztikus alkotásai nagy hatással voltak rám. De Julie Bender és Jean Bouick művei is inspiráltak, s arra törekedtem, hogy hozzájuk hasonlóan én is elérjem azt a technikai tudást, amellyel fotorealisztikus képeket tudok alkotni. Azóta törekszem a minél tökéletesebb ábrázolásra, a legapróbb részleteket is kidolgozva. Legyen szó emberi vagy állati portrék, festmények, szobrok vagy csendéletek fába égetett változatainak elkészítéséről.

.....
www.facebook.com/totyopyrography,
www.instagram.com/totyopyrography

Munkácsy Mihály Honfoglalás című festményének pirográffal elkészített változata

Forró csók, Tomasz Alen Kopera festménye nyomán – 76x58 cm-es rétegelt nyírfán

Hibiszkusz – 60x60 cm-es rétegelt nyírfán

ÚJ TECHNIKA BŰVÖLETÉBEN
A Tisza és a Maros találkozásánál fekvő Szeged ad otthont Zsíkó Gyöngyvérnek. Neve jó néhányunk számára ismerősen csenghet, hiszen többedmagával rajzolója volt a Vízipók Csodapók című rajzfilmnek is. Igazi kreatív személyiség, aki az alkotás örömét több művészeti ágban is megtalálja. Emellett szívesen barkácsol, fest a „ház körül”. A pirográfot egy újabb művészeti eszközként ízelgeti, mellyel kivételes hangulatú fába égetett grafikákat

készít. Munkáinak jellemzője a többnyire nagyon finom, légies, lágy stílus.

– *A papír és a vászon mellett az utóbbi években a fa is alapjául szolgál alkotásainak. Miben más erre az alapanyagra dolgozni – természetesen azon felül, hogy milyen eszközzel alkot?*

– Számomra már az első pirográf technikájú grafika is varázslatos volt. A kép szinte életre kelt a fán, s annak régies fotó hangulatú árnyalatai

teljesen elbűvöltek. Összehasonlítva az általam korábban használt felületekkel, a fán pirográf eszközzel égetni lassabb, türelmet igénylőbb folyamat. Grafikai ábrázolásmódja hasonló, mint szénrel vagy grafitral rajzolni, azonban szükség esetén nehéz ezen az alapanyagon javítani. A világos tónusok korrigálhatóbbak, mert csak felszíni nyomok, viszont szinte lehetetlen rajta javítani a sötétebb tónusokat, mivel azok mélyebben beleégnek a fa szerkezetébe. Ennél a technikánál nagyon

Venecia – 34x45 cm-es rétegelt nyírfán

BMW-s Motkány – 42x44 cm-es rétegelt nyírfán

fontos a jó alapanyag-választás. A nem szerencsés faszerkezet (pl. görcsök), gyantatartalom, keménység is okozhat problémát a megfelelő tónus elérésében. Sajnos, sok esetben csak az elkezdett munka közben derül ki, hogy az adott alapanyagra való alkotás milyen nehézségekbe ütközik. Ilyen váratlan tényező például a papír-, illetve vászonfelületen nem, vagy csak nagyon ritkán fordul elő.

– A Hibiszkusz című tűzgrafikája tükrözi talán a legjobban az ön alkotásaira jellemző légiességet, melynél a könnyed, részletgazdag virágszirmokat a háttér egyedi ábrázolásmódja teszi igazán különlegessé. Mennyiben volt más megvalósítású a kérdésemben említett pirográfiája, mint a többi ilyen technikával készült képe?

– A „Hibiszkusznál” kísérleteztem az erőteljesebb kontrasztokra törekedve. Két különböző hőfokszabályozós pirográf eszközt használtam a kép elkészítése közben. A finom tónusok érzékeléséhez alacsony hőfokon építettem fel a virágtölcséreket, mely aprólékos, időigényes folyamat volt. A háttérrel sokkal erőteljesebbre, kontrasztosabbra égettem, ezáltal látványosabb mélységet adva a képnek. Az így elkészült háttér egyszerre öleli körbe, s emeli ki a kép témáját képező hibiszkuszokat. Az alkotási folyamat során van, hogy eltérek kissé az eredeti alapelképzeléstől, mivel a már sokszor említett faanyag milyensége is felülírhatja azt. Minden egyes pirográfia új élmény és új tapasztalat számomra.

www.facebook.com/

PiroGyongyirografia

www.instagram.com/pirogyongy

BEMUTAKOZIK A SZERZŐ

A pirográfiával 2017 őszén ismerkedtem meg – és szerelem volt első látásra. Régóta vágytam rá, hogy alkossak, de a munkám és a gyerekek mellett ebbe sajnos nem tudtam időt és energiát befektetni.

Közel negyvenévesen döntöttem el, hogy más irányt adok az életemnek. Ekkor ismerkedtem meg a faégetéssel, amiről addig azt sem tudtam, hogy eszik vagy isszák. Mindenféle előképzettség nélkül vágtam bele, s autodidakta módon sajátítottam el az anyagismeretet, a technika fortélyait és a pirográfiához szükséges grafikai, ábrázolási ismereteket. Az életem minden területén precíz és maximalista vagyok, nincs ez másként a pirografiában sem, folyamatosan törekszem a technikám finomítására, tökéletesítésére.

Hobbiként indult, mára már egy kicsi vállalkozás lett a tűzgrafikák készítése. Számomra az alkotás egyfajta meditatív tevékenység. Akkor és ott csak én vagyok, a pirográfom, és az asztalomon a kiválasztott gyönyörű fa. Abban a pillanatban, amikor a forró pákahegy a fához ér, s megérem a fa illatát, az idő szinte megáll, a zavaró, cikázó gondolatok szép lassan elcsendesednek. Ehhez egyetlen érzést tudok hasonlítani, a repülés közben érzett tökéletes nyugalmat, békességet. Fent, a magasban eltűnik minden hétköznapi „gond”, semmi más nincs, csak én az

adott pillanatban – abban a furcsán ismerős békességben. Egyszerre van körülöttem a „semmi” és a „minden”. Ezt az érzést érzem minden egyes képem elkészítése során is. Hálás vagyok, hogy alkothatok, ez egy hatalmas ajándék számomra, úgymond hab a tortán az életemben.

Zárszóként szeretném megköszönni Hauch Tamás főszerkesztőnek, hogy a pirografiáról szóló cikksorozat megszülethetett. Megtiszteltetés számomra a lehetőség, hogy a faégetés művészetéről, annak történelméről és hazai kiválóságairól publikálhattam a Magyar Asztalos szaklapban. Bízom benne, hogy írásaimból egy kicsit mélyebben is megismerték ezt az ősi technikát, s remélem, hogy sikerült abból a szenvedélyből és elhivatottságból is átadnom, amely alkotótársaimat és jómagamat is jellemez.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

Bitter Mónika – PiroDream Wood Art

www.pirodream.hu

www.facebook.com/pirodreambitter

